

Tu vyšli jsme a spatřili zas hvězdy

Arnošt Pacola

pacola@horackenoviny.com

TOSKÁNSKO/STIA (ap) – Uměleční kováři z Vysočiny, obdobně jako předloni, uspěli i letos v italské Stii. V tomto toskánském městečku se totiž konal již 24. ročník kovářského bienále, které bylo zároveň desátým mistrovstvím světa v kování.

Před dvěma lety skupina kovářů v sestavě Luboš Jan a Václav Noha z Třebíče, Jiří Ondráček z Radostína nad Oslavou a Josef Tulis z Dlouhé u Nového Města na Moravě při své první účasti v této prestižní soutěži zvítězila. Letos, v pozměněné sestavě – Luboš Jan Třebíč, Jiří Ondráček Radostín n./Osl., Vojtěch Kučera Chlístov, Šimon Pospíšil Hrbov (u V. Meziříčí) – vybojovala bronz za kovanou subtilní plastiku, jejímž základem je stylizovaný motiv gotického portálu na žulových schodech do nebe, do něhož vstupuje paprsek hvězdy.

Městečko Stia, kde se opět konala tato mezinárodní kovářská slavnost a kovářské soutěžení pod širým nebem, je vzdálené asi 40 kilometrů na východ od Florencie. Je to velmi příjemné místo v údolí říčky s klasickými kamennými domečky na svažitéch stráních malebného Toskánska. Může se pochlubit dvojicí krytých arkád, které vedou po obou stranách náměstí, v nichž dnes sídlí řada obchodů, barů a restaurací.

Konkurence z 25 zemí

Soutěžilo se nejen v kategorii jednotlivců, ale opět i v kategorii týmů, čili ve skupinovém kování, kterého se mohou zúčastnit tři až čtyři lidé. Účastníci z 25 zemí v obou kategoriích vykovali 68 prací, zhruba dvě třetiny z nich vznikly ve skupinové kategorii. Byla to poněkud menší účast než před dvěma lety, kdy umělci vykovali devadesát artefaktů, protože covid samozřejmě z hlediska nižší účasti negativně ovlivnil i mistrovskou soutěž kovářů. „Před dvěma lety byli místní lidé rozjaření, veselí, teď se chodilo s rouškami a každé dva dny jsme museli absolvovat testy na covid. Také diváků bylo výrazně méně a samotné vyhlášení výsledkům soutěže ne na historickém náměstí, ale na fotbalovém hřišti s kontrolovaným vstupem, už nemělo zdaleka tu atmosféru, jakou jsme od Itálie očekávali. Ale tak to prostě je, covid zasáhl všechno a všechny napříč celým životem lidí na celém světě,“ posteskl si při návštěvě v redakci Horáckých novin trebičský kovář Luboš Jan.

Téma: Božská komedie

Téma letošního bienále bylo Dante Alighieri a 700 let od jeho úmrtí. Pro Itálii je tento básník a filozof (1265 – 1321) obrovskou ikonou jejich kultury, člověkem, který položil základy moderní italštiny a literatury. Výchoiskem či tématem letošní kovářské soutěže byla Dantova Božská komedie a jeden verš z ní – Tu vyšli jsme a spatřili zas hvězdy. Téma bylo dáno asi měsíc dopředu před vlastní soutěží.

„Zamýšlel jsem se nad tím, jak to téma uchopit, protože Božská komedie se skládá ze tří základních částí – Peklo, Očistec, Ráj. A vybraný verš je z Ráje. Takže můj návrh obsahoval vizi hvězdy nad bránou. V duchu mi neustále na mysl přicházela trebičská bazilika, která má také krásnou vstupní rajskou bránu. Takže základem našeho kovářského díla, které jsme v italštině nazvali Porta da paradiso, byla jednoduchá silueta lome-

ného oblouku gotického portálu. Třebíčská bazilika je postavena ze žulosenitu, takže jsem na Hrádku v Třebíči našel i kus vhodného kamene, který posloužil jako kamenný sokl s náznakem schodů do nebe, které jsou součástí rajské brány. Nad bránou pak září kovaná hvězda s nalepeným střepelem křišťálového modrého skla. Je v tom i určité propojení s florentským domem a jeho obrovskými vraty, protože Dante Alighieri byl Florentan, který většinu života prožil ve Florencii. Takže jsem tímto duchovním pochodem propojil Florencii s naší Třebíčí,“ popsal postup svého výtvarného myšlení kovář Luboš Jan.

Potížísta covid

Do Itálie se naši kováři vypravovali na poslední chvíli, protože se v současné epidemio-

logické situaci nevědělo, zda bude jejich účast vůbec možná, jestli třeba při zpáteční cestě nebudou muset být v nějaké karanténě.

„S Jirkou Ondráčkem spolupracuji už dlouhodobě, známe se roky a Šimon Pospíšil s ním pracuje v kovárně. Dokonce je to tak, že ještě před tři čtvrté rokem nevěděl o kovárně vůbec nic. Přišel době covidové o práci ve velké firmě a začal s Jirkou spolupracovat v jeho dílně jako brigádník. Kovářina ho začala bavit a v Itálii už se osvědčil jako pomocník-přítelouk. A Vojta Kučera je můj bývalý učeň či student, se kterým se setkáváme na různých kovářských akcích. Ale faktem je, že jsme se všichni pořádně ani neznali,“ prozradil kovář Luboš Jan.

Naši kováři odjžděli do Itálie

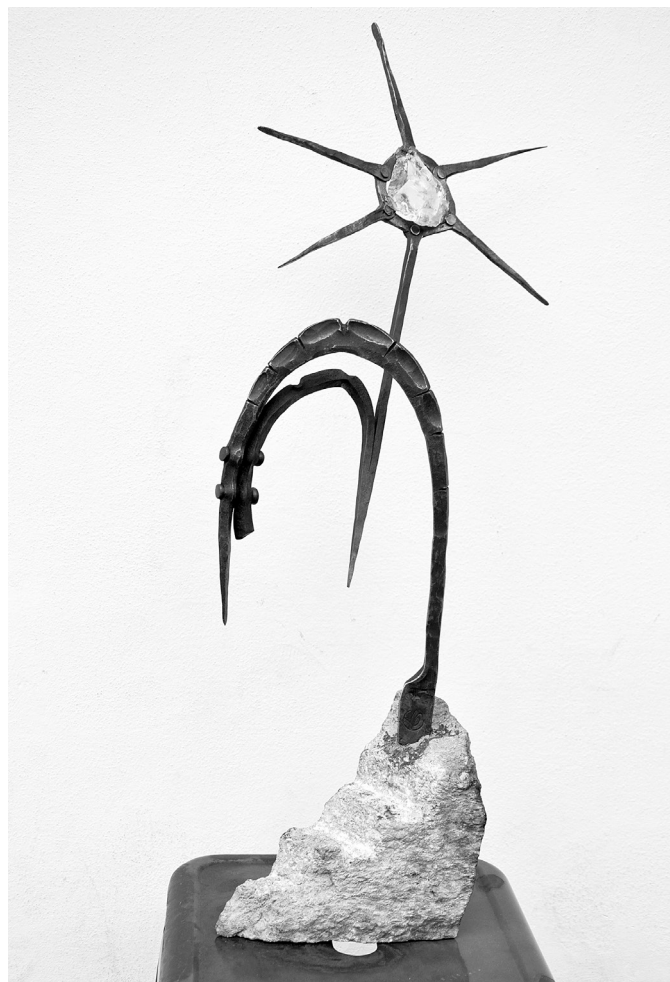
ve středu 1. září před soutěží, která začínala registrací od čtvrtka. V ten den odpoledne už začínalo první kování a kovalo se až do neděle, kdy bylo v šest hodin večer vyhlášení výsledků.

„Týden předtím jsme byli na setkání kovářů na Helfštýně a tam jsem klukům ukázal svůj návrh v podobě výkresu. Ale až v pondělí těsně před odjezdem do Itálie jsme měli zkušební nácvik či trénink. Dílo se nám moc nepovedlo, takže jsme to vzali tak, že soutěž bude spíš takovou naší improvizací než na jistotu,“ přiznal Luboš Jan.

V časovém stresu

Stejně jako předloni měli naši reprezentanti plné ruce práce s dodržением časového termínu. „Po třech hodinách práce z určeného materiálu jsme v posledních vteřinách lepili sklo do hvězdy a zároveň vše lepili do žulového soklíku. Měli jsme totiž poměrně velké technické potíže se dvouvýhni. Jirkovi Ondráčkovi se Šimonem výheň ze začátku nějak špatně hořela. To samozřejmě přinášelo časové ztráty. Nakonec jsme nestihli dokončit povrchovou úpravu tak, jak jsme si představovali. Ale brali jsme to tak, že to ke kování na čas patří. Nakonec to ale celkem dobře dopadlo, byli jsme s výsledkem spokojeni oproti zkoušce, kterou jsme si dělali doma,“ řekl Jan.

Kováři z Vysočiny pracovali na svém díle v pátek večer od 18. do 21. hodiny. Výsledkem byla plastika vysoká i s trojúhelníkovým soklem asi 65 centimetrů a široká 25 centimetrů. Porota při jejím

hodnocení zohledňovala, jak odpovídá zadanému tématu a ocenila originalitu výtvarného myšlení, jemuž odpovídá výsledné dílo. Povedlo se natolik, že výsledkem bylo třetí místo kovářů z našeho regionu, přičemž v soutěži týmů zvítězili také kováři z Vysočiny a druhé místo brali Italové. Vítězné práce opět zůstaly v majetku pořadatelů, kteří je podle statutu soutěže mohou i prodat a peníze využít na přípravu dalších ročníků bienále. „Ale je pravda, že vítězná loďka, kterou jsme vykovali před dvěma lety, byla na letošní soutěži vystavená,“ prozradil Luboš Jan.

Popovídání s Japoncem

Kromě samotné soutěže měli kováři z Moravy čas i příjemně si popovídat třeba s japonským kovářem Yukio Kanarim, se kterým se v Itálii seznámili předloni. Kanari byl letos, stejně jako minule, v kategorii jednotlivců třetí. „Yukio měl s sebou elektronický překladáč, do kterého vždycky něco japonsky napovídal a pak nám to dal přeložit do češtiny. Takže jsme si jeden večer tímto způsobem docela pěkně popovídali. Tešili jsme se samozřejmě také na italskou zmrzlinu a skleničku toskánského vína vypitou v prostředí krajiny Toskánska,“ dodal Luboš Jan.

Foto: Archiv LJ

Dva týmy, dvě medaile

TOSKÁNSKO/HORÁCKO (ap) – Kovářskému řemeslu se na Vysočině nadmíru daří, svědčí o tom zlatý a bronzový úspěch dvou týmů na mistrovství světa v kování v italské Stii. Tématem letošního 24. ročníku mistrovství, které se koná pravidelně v dvouletých cyklech, byl verš z Dantovy Božské komedie „Tu vyšli jsme a spatřili zas hvězdy“.

V silné konkurenci uměleckých kovářů z 25 zemí zvítězila plastika Vojtěcha Havránka, Václava Trpišovského a Richarda Rulfa, nazvaná Na hraně zítřka. Skvělé třetí místo patří týmu Jiřího Ondráčka, Luboše Jana, Šimona Pospíšila a Vojtěcha Kučery, kteří ve tříhodinovém limitu vykovali plastiku, pojmenovanou Brána do Ráje.

Umělecké kováře z obou úspěšných týmů přivítal v tomto týdnu v sídle Kraje Vysočina radní pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu Roman Fabeš. „Děkuji oběma týmům za skvělou prezentaci Vysočiny i propagaci tradičního kovářského umění. Je obdivuhodné, že po dvou letech si tým z našeho kraje opět přivezl zlatou medaili,“ ocenil

radní Roman Fabeš.

Jak popsal Vojtěch Havránek, který pracuje jako mistr kovářské dílny v Akademii Světla nad Sázavou, oba naše týmy nezávisle na sobě zvolily motiv brány v kombinaci s kamenným prvkem. „Měli jsme čas dvakrát si plastiku vyzkoušet nanečisto doma tak, abychom vše stihli v časovém limitu a podle našich představ,“ přiblížil zlatý Vojtěch Havránek.

Všechny týmy mají na vypracování tři hodiny čistého času a družstvo pracuje zároveň na dvou kovadlinách. „Vše se dělá ručně, postaru, bez použití mechanizovaného nářadí, pouze s klasickými nástroji,“ doplnili svého kolegu Jiří Ondráček z Radostína nad Oslavou a Luboš Jan z Třebíče, kteří si letos z Toskánska přivezli bronzové medaile. Oba zároveň byli u posledního zlatého úspěchu na Mistrovství světa v kování v roce 2019, kdy ve Stii zvítězili s plastikou loď na rozbouraném moři. Tehdejší soutěž byla motivována 500. výročí úmrtí velikána italské renesance, všestranně nadaného umělce, vědce a vynálezce Leonarda da Vinci.

